

Arto Sulonen, Anneli Heinonen/eg

4.7.2012

15/80/2012

Till kommun- och stadsstyrelserna
och samkommunernas styrelser

Lag om ändring av kommunallagen

Riksdagen godkände den 22 maj 2012 regeringens proposition med förslag till ändring av kommunallagen RP 24/2012. Lagen (325/2012) trädde i kraft den 1 juli 2012. Genom lagändringen ändras bestämmelserna om den interna styrningen av kommunens ekonomi.

Syftet med ändringarna är att trygga de kommunala beslutsfattarna allt bättre och konkretare uppgifter om kommunens ekonomiska situation och risker. Den främsta metoden är att göra bokslutet mera informativt och skapa mera sammanhängande strukturer för intern kontroll och riskhantering i alla kommuner. Dessutom behöver mandattiden för de revisorer som granskar förvaltningen och ekonomin inte längre motsvara fullmäktiges mandattid.

Närmare upplysningar:

Arto Sulonen, tfn 09 771 23 45

Anneli Heinonen, tfn 09 771 21 68

Bilaga

Lag om ändring av kommunallagen (325/2012)

Befästande av bokslutets roll som informationskälla

Enligt den gällande kommunallagen ska kommunens bokslut ge riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av kommunens verksamhet och om kommunens ekonomiska ställning. I lagen har införts en ny bestämmelse (68 §) om att bokslutet också ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om finansieringen. På det sättet vill man förbättra bokslutets roll som informationskälla. Bokslutet innehåller redan nu en finansieringsanalys, men den information som den ger i styrningen av kommunens verksamhet utnyttjas ofta inte tillräckligt. Tillägget betonar finansieringsanalysens ställning i bokslutet och den tillhörande informationen om kommunens tillförda medel, användningen av dem och balansen i ekonomin. Bokföringsnämndens kommunsektion ger närmare anvisningar om detta.

Bokslutets roll som informationskälla stärks ytterligare genom en bestämmelse om att det i verksamhetsberättelsen ska ingå en uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen (69 §). Uppskattningen är ett slags tolkning av kommunens ekonomiska situation utgående från bokslutet och förutsägbara framtidsutsikter. Föremål för uppskattningen är exempelvis kommunens ekonomiska balans, de internt tillförda medlens utveckling och tillräcklighet, de kommande investeringsbehoven och finansieringen av dem samt skuldsättningsutvecklingen. Uppskattningen bör motiveras och de bakomliggande antagandena med osäkerhetsfaktorer bör beskrivas. Enligt bokföringslagen är företagen redan nu skyldiga att i sin verksamhetsberättelse införa en uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen.

I samband med beredningen av propositionen ändrade bokföringsnämndens kommunsektion redan tidigare sina anvisningar utgående från att avskrivningarna bör göras så snabbt som möjligt inom de ramar som kommunsektionen definierat, om det inte finns någon särskild grund för att tillämpa en längre avskrivningstid som beror på den tillgång som avskrivs. Även detta förbättrar de kommunala beslutsfattarnas möjligheter att på en realistisk grund bedöma resultatet av den kommunala verksamheten och den ekonomiska ställningen.

Intern kontroll och riskhantering

I lagen har införts bestämmelser om kommunens och kommunkoncernens interna kontroll och riskhantering. Med intern kontroll avses kommunens och kommunkoncernens interna förfaringssätt som tryggar lagligheten och resultatutvecklingen i verksamheten. Den interna kontrollen hör till kommunens ledningssystem och är ett redskap för att uppskatta utfallet av de uppställda målen, verksamhetsprocesserna och riskerna. Den interna kontrollen ska hållas isär från den externa, som revisionsnämnden och revisorerna svarar för.

Enligt lagändringen ligger det operativa ansvaret för den interna kontrollen och riskhanteringen hos kommunstyrelsen och kommundirektören (eller borgmästaren). Till kommunfullmäktiges lagstadgade uppgifter hör att fatta beslut om grunderna för kommunens och kommunkoncernens interna kontroll och riskhantering (13 §). Förvaltningsstadgan ska innehålla nödvändiga bestämmelser om vem som har befogenheter i vilken fråga och hur uppgifterna fördelas (50 §). Målet att stärka bokslutets roll som informationskälla är förknippat med en bestämmelse om att verksamhetsberättelsen ska innehålla uppgifter om hur den interna

kontrollen och riskhanteringen är ordnad och om de centrala slutsatserna (69 §). Också i bestämmelsen om revisorernas uppgifter (73 §) har granskningen av riskhanteringssystemet preciserats.

Det väsentliga är att alla kommuner i proportion till sin verksamhet ska ha tillräckliga mekanismer för intern kontroll och riskhantering. Riskhanteringen bör koncentrera sig på påtagliga risker i ett vitt perspektiv och samtidigt beakta bland annat operativa risker, ekonomiska risker och egendomsrisker. Den bör alltså inte enbart koncentrera sig på ekonomi och ekonomiska risker.

Revisorernas mandattid enligt kommunens beslut

Tidigare har kommunerna varit tvungna att välja revisorer för granskning av förvaltningen och ekonomin för de år som motsvarar fullmäktiges mandattid. Det har lett till att all konkurrensutsättning som gäller revisionen i kommuner och samkommuner har hopat sig under fullmäktigeperiodens början så att de förtroendevalda som helt nyvalda bereder (revisionsnämnden) och fattar beslut om revisionen (fullmäktige). För att eliminera denna olägenhet binds revisorernas mandattid inte längre till fullmäktigeperioden. Framöver väljs revisorerna för att granska förvaltningen och ekonomin för en mandattid som kommunen bestämmer, dock för högst sex räkenskapsperioder (72 §).

Ändringarnas ikraftträdande och tillämpande av bestämmelserna på samkommuner och kommunala affärsverk

Lagen trädde i kraft 1.7.2012. De nya bestämmelserna om revisorernas mandatperiod tillämpas första gången när nya revisorer väljs i stället för dem som valdes för fullmäktigeperioden 2009–2012. De nya bestämmelserna om verksamhetsberättelsen och bokslutet tillämpas första gången i bokslutet för räkenskapsperioden 2013. Den interna kontrollen och riskhanteringen ska följa de nya bestämmelserna från ingången av 2014. Kommunerna kan införa de nya förfaringssätten redan tidigare om de så vill.

I enlighet med 86 § i kommunallagen gäller lagändringarna också samkommuner. Enligt 87 c, 87 d, 87 i och 87 k § gäller ändringarna också kommunala affärsverk.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Tuula Haatainen
vice verkställande direktör

Arto Sulonen
direktör, juridiska ärenden